

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2018-0000819573

Uw kenmerk

Datum 10 oktober 2018

Betreft Antwoorden op vragen gesteld tijdens de behandeling van de
begroting Koninkrijksrelaties en het BES-fonds

Tijdens de behandeling van de begroting Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) heeft uw Kamer vragen gesteld. Het antwoord op een deel van deze vragen doe ik u – gezien de feitelijkheid van de beantwoording – schriftelijk toekomen. De overige gestelde vragen zal ik beantwoorden tijdens mijn eerste termijn van het debat op woensdag 10 oktober.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. R.W. Knops

Vragen van het lid Graaf, M de (PVV)

Vraag:

Het koninkrijk is als een voetbalclub die gesponsord wordt, maar waar je als sponsor geen invloed hebt en wel moet betalen. Het is 1-richtingsverkeer, er is geen sprake van wederkerigheid. Accepteert het kabinet die situatie van de sponsor? Zo nee: waarom is er dan wel acceptatie vanuit het kabinet voor de oneerlijke toestand met de andere 3 landen in het koninkrijk?

Antwoord:

Eenzijdig uit het Koninkrijk stappen kan niet: op grond van internationaal recht is het Nederland als voormalig kolonisator niet toegestaan eenzijdig uit het Koninkrijk te treden of de staatkundige eenheid van het Koninkrijk op te heffen. Het is ook niet mogelijk dat Nederland eenzijdig bepaalt dat een of meer van de landen het Koninkrijk moeten verlaten. De Verenigde Naties (VN) gaan Nederland daar niet bij helpen.

Vraag:

Wilt u bij de VN kijken hoe we de drie landen uit het Koninkrijk kunnen gooien?

Antwoord:

Zie het antwoord op de voorgaande vraag.

Vraag:

Kan de staatssecretaris zich vinden in het uit het Koninkrijk gooien van landen die niet hun best doen om te verbeteren?

Antwoord:

Zie het antwoord op de voorgaande vraag.

Vraag:

Wanneer is Sint Eustatius volgens de staatssecretaris klaar om de stap naar zelfstandigheid te maken zodat Nederland af is van deze dure hobby? Wellicht kan de staatssecretaris alvast een tijdlijn presenteren daartoe?

Antwoord:

Op 7 februari jl. hebben beide Kamers van de Staten-Generaal – unaniem – ingestemd met de Tijdelijke wet taakverwaarlozing Sint Eustatius. De werkzaamheden van de regeringscommissaris en zijn team zijn erop gericht zo snel mogelijk de omstandigheden te creëren waaronder het bestuur van Sint Eustatius zijn taken zelf naar behoren kan vervullen. Hoewel de bijzondere voorzieningen die volgen uit deze wet enerzijds niet langer mogen duren dan noodzakelijk, moet anderzijds voorkomen worden dat binnen korte tijd na het herstel van de normale bestuurlijke verhoudingen er weer terugval plaatsvindt. Dat is niet in het belang van de inwoners van Sint Eustatius. In de tweede voortgangsrapportage Sint Eustatius van medio november zal ik hierop nader ingaan. Ik heb eerder aan de Kamer aangegeven – en ik herhaal het graag – dat de huidige bestuurlijke situatie zo lang duurt als nodig en zo kort als mogelijk.

Vraag:

De gezaghebber van Bonaire heeft goede ideeën over de infrastructuur voor de economische ontwikkeling en toerisme. Hij heeft goede plannen en zou een beslissende rol moeten krijgen. Is de staatssecretaris bereid tot deze dominante rol voor de gezaghebber?

Antwoord:

De specifieke bevoegdheden van de gezaghebber zijn geregeld in de Wet openbare lichamen BES (WolBES). Een verandering van die bevoegdheden zou aanpassing van de WolBES (die werking heeft naar alle BES-eilanden) vergen. Verder is de onderlinge verdeling van taken een aangelegenheid van het gehele bestuurscollege. Uiteraard staat het de gezaghebber vanuit zijn positie vrij binnen het bestuurscollege aandacht te vragen voor bepaalde onderwerpen.

In algemene zin, en dat heb ik vorig jaar tijdens de begrotingsbehandeling in reactie op de motie van de leden De Graaf en Wilders uiteengezet (Vergaderjaar 2018, 34 775 IV, nr. 9), ben ik terughoudend om te schuiven met bevoegdheden om de gezaghebber op het gebied van infrastructuur, economische ontwikkeling en toerisme een beslissende en dominante(re) rol te geven. Zowel de gezaghebber als de gedeputeerden hebben elk hun eigen bestuurlijke rol en het is aan de gezaghebber om daar vanuit zijn verantwoordelijkheid, ook op deelthema's, in het bestuurscollege op toe te zien. Voor een recent initiatief van de gezaghebber van Bonaire is BZK van plan € 120.000 ter beschikking te stellen.

Vragen van het lid Bosman, A. (VVD)**Vraag:**

Wordt het niet eens tijd voor een totale herziening van het Statuut? Wanneer komt er een evaluatie? Ik zie weeffouten. Hoe kijken andere landen naar het Statuut? Is er ook bereidheid tot evaluatie?

Antwoord:

Het is de ambitie van het kabinet om door praktische samenwerking de situatie op de eilanden te verbeteren. Mijn beeld is ook dat de landen op dit moment vooral behoefte hebben aan praktische samenwerking en minder aan staatkundige discussies. Ik zeg u toe dat ik dat zal nagaan bij de regeringen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

Vraag:

Conform Art. 15 van de Rijkswet financieel toezicht (Rft) dienen de in de begroting opgenomen ontvangsten en uitgaven toereikend te worden toegelicht. Dus moet duidelijk zijn waar inkomsten vandaan komen. Dan kunnen niet alleen dividendinkomsten worden opgenomen. Voorbeeld: telecomprovider op Curaçao United Telecom Services (UTS) moet nu achterstallige dividend te betalen. Wie zegt mij dat UTS nu niet een lening aangaat die niet zichtbaar is voor het College financieel toezicht en daarmee dividend betaald gaat worden uit een overheids-nv die niet financieel daadkrachtig is? Maar nu wel geld geven aan een overheid die hiermee haar begroting recht kan trekken? en eigenlijk alleen maar een verzwakking is van de financiële situatie van het land. Hoe ziet de

staatssecretaris dit?

Antwoord:

Eerder heb ik uw Kamer over deze kwestie per brief (Vergaderjaar 2018, 34 775 IV nr. 55) geïnformeerd. Rechtstreeks toezicht op overheidsentiteiten is niet mogelijk op grond van de Rijkswet financieel toezicht (Rft). Overheidsentiteiten vullen vaak wel een belangrijke maatschappelijke functie en hun functioneren kan verstreckende gevolgen hebben voor de Landsbegroting, bijvoorbeeld als de overheid moet ingrijpen wanneer entiteiten in financiële problemen komen. Via de invalshoek van houdbare overheidsfinanciën, kan het Cft dus wel naar overheidsentiteiten kijken.

Bij de beoordeling van de Landsbegroting wordt de collectieve sector dus wel betrokken. Tot de collectieve sector behoren het land Curaçao en de rechtspersonen die tweejaarlijks gezamenlijk door de staatssecretaris van BZK en de Raad van Ministers van Curaçao worden aangewezen. Daarbij wordt het advies van zowel Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) Nederland als CBS Curaçao betrokken.

Betrekken van de collectieve sector betekent concreet dat het College financieel toezicht (Cft) nagaat in hoeverre overheidsentiteiten een risico of een positieve impuls kunnen zijn voor de begroting.

Dit gebeurt op basis van informatie over de overheidsentiteiten die het Cft via het land ontvangt. In de praktijk komt het vaak voor dat deze informatie niet of niet tijdig wordt verstrekt. Inmiddels vraagt het Cft de jaarrekeningen daarom standaard op met een verzoek op basis van artikel 8 Rft (waarin de informatieplicht van de landen richting het Cft is geregeld).

In het geval van Curaçao adviseert het Cft om te komen tot een vastgesteld structureel dividendbeleid, waarbij de continuïteit van de overheidsdeelnemingen wordt gewaarborgd. Tevens adviseert het Cft dat Curaçao rapporteert over de ontwikkeling van een beheersstructuur voor overheidsentiteiten. Dividendbeleid maakt hier onderdeel van uit.

Vraag:

Uit de antwoorden op de vragen n.a.v. het WGO verantwoording Koninkrijksrelaties blijkt dat het CFT ook nu nog niet weet of er een sluitende business case is voor het ziekenhuis Curaçao. Maar de leningen zijn inmiddels wel goedgekeurd. Inmiddels zijn we 4 jaar en € 200 mln. verder en weer een lening. Hoe kan dat?

Antwoord:

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de business case van het Hospital Nobo Otrobanda (HNO) en de financiële huishouding ligt bij het land Curaçao. Het College financieel toezicht (Cft) heeft bijzondere aandacht voor de realisatie van het nieuwe ziekenhuis. Het uitgangspunt is nog steeds een sluitende businesscase. Destijds heeft het Cft zich gebaseerd op een door een derde gevalideerde sluitende business case om de lening van het land Curaçao voor de bouw van HNO van een positief advies te voorzien. Deze lening is via de lopende inschrijving van Nederland aangetrokken. Het Cft heeft sinds aanvang van de bouw vragen gesteld of de business case nog wel sluitend zou zijn in

verband met enkele tegenvallers die zich leken voor te doen.

Indien kosten voor de bouw van het ziekenhuis uit de hand lopen of blijkt dat na ingebruikname van het ziekenhuis de jaarlijkse kosten hoger uitvallen dan eerder in de businesscase voorspeld, zal het land Curaçao daarvoor dekking moeten vinden binnen de eigen begroting. Curaçao is gehouden aan de aflossing- en rentebetalingen aan Nederland (ongeacht wanneer en hoe het nieuwe ziekenhuis in gebruik wordt genomen).

In de advisering over de begroting van Curaçao neemt het Cft alle factoren mee die van belang zijn om te beoordelen of die begroting realistisch is, inclusief het schuldenbeeld.

Daarvoor heeft het Cft een nadere analyse opgevraagd bij de regering van Curaçao met betrekking tot HNO. Deze dient voor 15 oktober a.s. afgerond te zijn en beschikbaar gesteld te worden aan het Cft, ten behoeve van de beoordeling van een eventueel reëel risico voor de begroting 2018 en verder. De business case zelf wordt niet openbaar, de advisering wordt gezamenlijk met de ontwerpbegroting naar de Staten van Curaçao gezonden en gelijktijdig op de website van het Cft gepubliceerd.

Vraag:

Graag verdere uitleg ten aanzien van belastinginkomsten vanuit de BES-eilanden. De toename is volgens de staatssecretaris een gevolg van de dollarkoers.

Antwoord:

Het is inderdaad zo dat bij zowel de premie- als belastingopbrengst de ontwikkeling van de koers van de dollar ten opzichte van de euro een significante rol speelt. Zie bijgaande tabel:

Tabel Belasting- en premieopbrengst

Belasting- en premieopbrengst (in mln.)							
Jaar	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
In €	84,6	90,4	100,5	106,5	128,4	145,1	153,4
In \$	117,6	115,7	133,7	141,6	142,5	156,2	160,8
Koers	1,39	1,27	1,33	1,32	1,11	1,08	1,05

Ook andere factoren hebben een rol gespeeld bij de stijging van de belasting- en premieopbrengsten. De belangrijkste zijn de volgende:

1. De economie van de eilanden is sinds 2011 gegroeid, onder meer door een stijging van het toerisme;
2. De bevolking van de eilanden is sinds 2011 gegroeid, van 21.000 in 2011 tot 25.000 inwoners in 2018;
3. Bij deze groei is de instroom van Europese Nederlanders van belang. Laatstgenoemde groep heeft relatief hoge inkomens, hetgeen heeft geleid tot substantieel meer inkomsten;

4. De inflatie in Caribisch Nederland.¹

Vraag:

Het antwoord op mijn vragen over het missen van de reeksen belastinginkomsten van Sint Eustatius was zeer kort. Waarom zijn deze cijfers niet bekend? Dit gaat niet alleen om het totaalbedrag maar ook over waarom we ze niet hebben.

Antwoord:

Sint Eustatius heeft voor de jaren 2015 en 2016 enkel een totaalbedrag opgegeven voor de lokale heffingen. Gegevens met betrekking tot de verdeling per type heffing zijn niet door Sint Eustatius verzameld en zijn niet te herleiden uit de beschikbare jaarrekeningen.

Vanaf begrotingsjaar 2017 is hier verandering in aangebracht en heeft het openbaar lichaam een nieuwe indeling gemaakt van de heffingen op hoofdlijnen. Deze nieuwe indeling is ook voor het begrotingsjaar 2018 gehanteerd.

In de vastgestelde begroting 2017 en 2018 van Sint Eustatius staat het volgende vermeld in **USD** (de jaarrekeningen voor deze jaren zijn nog niet beschikbaar):

Lokale heffing	2017	2018
Motorrijtuigbelasting & Roomtax	*	417.325
Onroerend goed exploitatie	159.815	159.815
Luchthaven	460.992	460.922
Zeehaven	2.846.177	3.522.834
Leges	98.640	98.685
Vergunningen	195.178	195.178
Overige opbrengsten	98.595	100.614
Totaal	3.859.397	4.955.373

**Niet beschikbaar*

Vragen van het lid Özütok, N. (GL)

Vraag:

Laat de staatssecretaris voldoende ruimte over aan de lokale volksvertegenwoordigers om het lokale overheidsbeleid te beïnvloeden en zelfstandig vorm te geven?

Antwoord:

Ja. De lokale volksvertegenwoordigers in de eilandsraden hebben een eigenstandige bevoegdheid die ontleend wordt aan de Wet openbare lichamen BES (WolBES, bevoegdheden van de eilandsraad artikelen 149 tot en met 167). Ik

¹ Bron: CBS

hecht zeer aan de inbreng van gekozen lokale volksvertegenwoordigers. Daarom heb ik bij al mijn bezoeken contact met hen. Ook in de discussie over implementatie van Nederlandse wetgeving in Caribisch Nederland wil ik nadrukkelijk de opvattingen van de lokale vertegenwoordigers meewegen.

Vraag:

Wat is de reactie van de staatssecretaris op haar schriftelijke vragen van vorige week over het vaststellen van een sociaal minimum voor Caribisch Nederland?

Antwoord:

Ik heb de vragen in goede orde ontvangen. De antwoorden op uw vragen heb ik mede namens de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) zoals gevraagd door uw Kamer nog voor de start van de begrotingsbehandeling op 9 oktober jl. naar uw Kamer gestuurd.

Vraag:

De vraag is of het gelijkheidsbeginsel nog gediend is met de legislatieve terughoudendheid. Met het oog op de grote sociaal-maatschappelijke achterstanden en problemen op de BES-eilanden lijkt me een omkering van het huidige gehanteerde afwijkingsbeginsel noodzakelijk. Graag een reactie van de staatssecretaris.

Antwoord:

De differentiatiebepaling biedt de mogelijkheid om rekening te houden met de gevallen waarin sprake is van wezenlijk onderscheid tussen Caribisch Nederland en het Europees deel van Nederland. Een uitwerking daarvan kan zijn dat bepaalde wet- en regelgeving niet of op andere wijze van toepassing is in Caribisch Nederland. Legislatieve terughoudendheid kan nooit een reden zijn om af te zien van het treffen van noodzakelijke maatregelen of het uitvoeren van beleid in Caribisch Nederland. Dat neemt niet weg dat de differentiatiebepaling, die onlangs door middel van een wijziging van de Grondwet daarin is opgenomen, een belangrijk doel dient. Op grond van deze grondwettelijke bepaling kunnen voor de openbare lichamen regels worden gesteld en andere specifieke maatregelen worden getroffen met het oog op bijzondere omstandigheden waardoor de openbare lichamen zich wezenlijk onderscheiden van het Europees deel van Nederland. Dat kan er soms toe nopen dat toepassing van het gelijkheidsbeginsel in concrete gevallen anders uitvalt. Dat is belangrijk omdat de openbare lichamen er volgens mij niet altijd bij gebaat zijn dat de voor Europees Nederland gemaakte beleidskeuzes één op één voor hen gelden.

Vraag:

Klopt het dat Nederland zich inzet om nieuwe exploitanten te vinden voor de ISLA raffinaderij nu steeds duidelijker wordt dat de huidige gebruiker het contract niet zal verlengen? Hoe verhoudt zich het zoeken naar nieuwe exploitanten voor de ISLA raffinaderij tot de Nederlandse afzijdigheid bij het beschermen van Nederlandse burgers tegen gezondheidsbedreigende praktijken?

Antwoord:

Nee. Curaçao draagt zelf de verantwoordelijkheid voor het vinden van een nieuwe exploitant. Waar mogelijk biedt Nederland hulp en bijstand, maar neemt daarbij geen verantwoordelijkheden van het land Curaçao over.

Vragen van het lid Berg-Jansen, J.A.M.J. van den (CDA)**Vraag:**

Mogen de middelen die nog in het restauratiefonds beschikbaar staan (er is nog € 650.000 voor Sint Eustatius en Saba) ook gebruikt worden voor herstel- en restauratie van cultureel erfgoed?

Antwoord:

De middelen van het Restauratiefonds van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap kunnen inderdaad worden ingezet voor de restauratie van cultureel erfgoed. Er is nog circa € 1,5 mln. van de € 9 mln. beschikbaar voor laagrentende leningen voor private eigenaren op Saba, Sint Eustatius, Sint Maarten en Bonaire. Curaçao en Aruba hebben reeds de middelen uit dit fonds benut.

Vraag:

Kan de staatssecretaris aangeven hoe het staat met de voortgang van de projecten die door de gelden van de regio envelop worden gefinancierd?

Antwoord:

In het regeerakkoord is afgesproken om te investeren in regio's en hierbij zijn zes regio's specifiek benoemd. In dit kader is voor Caribisch Nederland een bedrag van €30 mln. beschikbaar gesteld. De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft de Kamer mede namens mij afgelopen juli geïnformeerd over het pakket aan projecten dat gefinancierd gaat worden vanuit de envelop (Vergaderjaar 2017–2018, 29 697, nr. 54.). De investeringen worden, conform het Regeerakkoord, enkel gedaan als goed bestuur en financieel beheer afdoende zijn geborgd. Voor Saba en Sint Eustatius is dit het geval. De vrijgave van de middelen voor de projecten in Bonaire wordt aangehouden in afwachting van het Bestuursakkoord, dat ik voornemens ben met Bonaire te sluiten.

De afgelopen tijd is er door de verantwoordelijke departementen in afstemming met het ministerie van LNV, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de eilandsbesturen gewerkt aan het uitwerken van uitvoeringsplannen en bestedingsplannen. Het bestedingsplan voor Saba is afgerond en wordt momenteel beoordeeld. Na goedkeuring start het project omtrent de ontwikkeling van de landbouw naar verwachting eind 2018 en worden de middelen voor de bouw van de zeehaven in 2019 overgeheveld naar Saba. De bestedingsplannen voor Bonaire en Sint Eustatius worden bij Voorjaarsnota afgerond.

Vraag:

De staatssecretaris heeft de Kamer gemeld dat de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit bereid is met de eilandbesturen in overleg te treden om eigen land- en tuinbouwprogramma's op de eilanden te ontwikkelen, samen met de kennisinstituten. Wat is op dit moment de stand van zaken?

Antwoord:

Op 30 april 2018 heb ik, mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), de Tweede Kamer per brief (34775 IV nr. 38) geïnformeerd over de motie van de leden Van den Berg c.s. (34 775 IV nr. 23) over dit onderwerp.

Met het geld uit de regio envelop wil Saba een hydroponics farm opzetten (gewassen worden verbouwd in water, niet in aarde). Het project levert een bijdrage aan het vergroten van de voedselzekerheid en het verhogen van de volksgezondheid. Bovendien kunnen idealiter, met een stabiel aanbod van voldoende groente en fruit, de prijzen beter in de hand gehouden worden. De ambitie is om lokaal groente en fruit te produceren, zodat er minder import nodig is. Hiermee kan een bijdrage aan armoedebestrijding geleverd worden. Na goedkeuring van de bestedingsplannen zal de lokale overheid het project starten en zal tegelijkertijd op zoek gaan naar een boer die de hydroponics farm overneemt. Hij/zij kan dan de grond en de hydroponics farm leasen.

Er ligt een nadrukkelijke koppeling met het te realiseren Bestuursakkoord met Bonaire, waar landbouwontwikkeling onderdeel van uit zal moeten maken. Er zijn middelen beschikbaar gesteld uit de regio envelop om het slachthuis te renoveren en de geitenproblematiek aan te pakken, om zo voedselveiligheid en de verduurzaming van landbouw te vergroten. Als met name de loslopende geiten zijn aangepakt zal duurzamere landbouw kunnen worden ontwikkeld. De minister van LNV is daarna bereid om in overleg te treden om land- en tuinbouwprogramma's op Bonaire samen met kennisinstituten verder te ontwikkelen. De middelen van de regio envelop worden conform het Regeerakkoord beschikbaar gesteld als goed bestuur en financieel beheer afdoende zijn geborgd. Vrijgave van de middelen voor de projecten op Bonaire wordt aangehouden in afwachting van het te sluiten Bestuursakkoord.

Op Sint Eustatius is na het aantreden van de regeringscommissaris dit onderwerp weer opgepakt. Momenteel wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een land- en tuinbouwvisie op Sint Eustatius. De minister van LNV is bereid deze activiteiten te ondersteunen waar mogelijk. In de voortgangsrapportage van november zal ik hierop nader ingaan.

Vraag:

In het jaarrapport 'Jeugdmonitor 2017' van het CBS ontbreken cijfers over jeugd, migratie, etc. met betrekking tot de BES-eilanden. Kan er een overzicht komen van relevante sociale cijfers?

Antwoord:

Op de website StatLine van het Centraal Bureau voor de Statistiek staan relevante cijfers over Caribisch Nederland met betrekking tot sociale thema's als arbeid en sociale zekerheid, bevolkingsontwikkelingen, inkomen en bestedingen en onderwijs. In de Jeugdmonitor 2017 staan in hoofdstuk 11 cijfers over de jeugd in Caribisch Nederland, daar waar het de thema's school en werk betreft. Migratie is niet in de Jeugdmonitor 2017 opgenomen als thema maar komt wel in 2018 terug. Eind november verschijnt het Jaarrapport van de Jeugdmonitor 2018, met daarin weer een hoofdstuk over Caribisch Nederland met thema's zoals gezinssituatie, onderwijs, arbeid en tot slot ook de migratie van en naar de eilanden door jongeren.

Ik wil benadrukken dat de mate waarin en de methodiek waarop cijfers in Caribisch Nederland verzameld kunnen worden verschilt van Europees Nederland. In dat verband vind ik het goed dat de centrale bureaus van de statistiek van Caribisch Nederland en de autonome landen met elkaar samenwerken.

Vraag:

Hoe wordt omgegaan met positieve lokale voorstellen zoals het Bonaire blue destination plan en de Dutch Caribbean Nature Alliance?

Antwoord:

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) denken actief mee in het handen en voeten geven aan het Blue Destination plan. Er wordt bijvoorbeeld voortgebouwd op de Quality Coast Assessment die Bonaire in 2016, met ondersteuning van EZK, heeft laten uitvoeren. Dat geeft bruikbare aanbevelingen voor de (duurzame) economische ontwikkeling van Bonaire als toeristische bestemming. Recent is er door Bonaire een nieuw assessment uitgevoerd waarmee zij hun Zilveren Quality Coast Award voor nog eens twee jaar kunnen voeren.

Vanuit haar verantwoordelijkheid voor natuur en de uitvoering van het Natuurbeleidsplan Caribisch Nederland wordt door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) met alle betrokken organisaties intensief samengewerkt. De samenwerking met Dutch Caribbean Nature Alliance (DCNA) wordt op het terrein van communicatie en onderzoek gefinancierd vanuit het ministerie van LNV.

Vraag:

Is de staatssecretaris bereid de huidige invulling door Cft te evalueren indien daaraan behoefte is bij de landen?

Antwoord:

Het College financieel toezicht (Cft) werkt op basis van de Rijkswet financieel toezicht en geeft onafhankelijk invulling aan zijn rol. De Colleges bestaan uit leden namens de landen en er is regelmatig contact tussen de Colleges en de

regeringen van de landen.

De Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten is een consensus Rijkswet, die in samenspraak met Curaçao en Sint Maarten tot stand is gekomen. Daarmee ligt de rol van het Cft vast en die kan alleen worden gewijzigd als alle betrokken partijen het erover eens zijn. In de praktijk zal het bijna onmogelijk zijn één element uit de wet geïsoleerd ter discussie te stellen. Voor Aruba is de rol van het College Aruba financieel toezicht (CAft) vastgelegd in het protocol van 2015 en verder uitgewerkt in een landsverordening. In voorgenoemde wetten is geen bepaling opgenomen, waarin een evaluatie van de invulling van het C(A)ft mogelijk wordt gemaakt.

Vraag:

De economie van Curaçao staat er slecht voor, denk aan Venezuela en de raffinaderij. Het is een enorme uitdaging om de financiële huishouding op orde te krijgen. Nederland heeft na hulpvraag door Curaçao een donatie gedaan voor de aanpassing van het asielcentrum. Zijn er nog andere wegen waar Nederland is gevraagd ondersteuning te geven en die Nederland ook zou kunnen bewandelen?

Antwoord:

Curaçao is zelf verantwoordelijk voor zaken als een adequaat beheer van de overheidsfinanciën en migratiebeleid. Dat laat onverlet dat Nederland – indien Curaçao daarom vraagt – bereid is verzoeken tot ondersteuning welwillend te overwegen. Naast de toegezegde financiële ondersteuning van € 132.000 voor het creëren van adequate detentiefaciliteiten voor vreemdelingen, biedt het kabinet waar nodig en mogelijk kennis en expertise op tal van terreinen.

Op het terrein van (illegale) migratie is nauw contact en overleg met Curaçao. Zo heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid in augustus jl. een werkbezoek gebracht aan Curaçao, gericht op het professionaliseren van de processen en procedures bij aanvragen om bescherming. Tevens heeft Nederland een bijdrage geleverd aan de organisatie van de investeringsconferentie (Bon Bini for Business) in Den Haag in juni jl. om de economie van Curaçao te stimuleren. Daarnaast is Nederland betrokken bij het mogelijke vervolg van deze conferentie, dat wordt georganiseerd in het begin van 2019. Ook staat sinds 1 januari 2018 het instrumentarium van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland open voor de Caribische delen van het Koninkrijk en wordt gezocht naar mogelijkheden om gezamenlijk op te trekken met de landen van Koninkrijk. In november gaat in dit kader een handelsmissie naar Colombia onder leiding van minister-president Rutte, waarbij ook een Curaçaose en een Arubaanse delegatie meegaat. Tot slot heb ik tijdens mijn recente bezoek aan Curaçao aangeboden om op verzoek technische assistentie te verlenen bij de verbetering van onder meer de overheidsfinanciën en de bestuurlijke organisatie.

Vragen van het lid Raak, A.A.G.M. van (SP)

Vraag:

Dhr. Bosman en ik hebben de raffinaderij bezocht en hebben gezien dat die nooit meer tot leven komt. Contract gesloten met daaronder de eis dat als deze niet gaat draaien honderden miljoenen dollars moeten worden betaald. Hoe staat het daarmee?

Antwoord:

Het contract tussen Refineria di Aruba en Citgo is niet openbaar. Derhalve kan ik geen uitspraken doen over eventuele details.

Vraag:

Voor Aruba is een lening verstrekt voor het vliegveld via een 'louche bank'. Wie zegt hier ja tegen? Wat kunnen we doen als Nederland?

Antwoord:

Aruba is een autonoom land en gaat over investeringen in zijn eigen luchthaven. Ik heb vernomen dat de Arubaanse overheids-nv Aruba Airport Authority voor het project genaamd 'Gateway 2030' een lening heeft afgesloten van AWG 495 mln. De geldvertrekkende instanties zijn onder andere Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba, RBC Royal Bank, CIBC FirstCaribbean, het Algemeen Pensioenfonds van Curaçao, Caribbean Mercantile Bank N.V. en Aruba Bank N.V.

Vraag:

Curaçao: het is vijf jaar geleden dat Helmin Wiels is vermoord. De gokindustrie zat hierachter. Eén moordenaar zit vast op Bonaire, maar er worden ook andere namen genoemd. Hoe staat het met dat onderzoek? Straks hebben we de moordenaars, wellicht opdrachtgevers, maar zijn financiers nog steeds actief.

Antwoord:

Dit betreft een lopend onderzoek onder verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie (OM) Curaçao.

Vraag:

Ik heb bijna 100 vragen gesteld over de gokindustrie op Curaçao. Hier hoor ik niks meer van. Kan de staatssecretaris deze nogmaals beantwoorden?

Antwoord:

Naar aanleiding van de Kamervragen van het lid Van Raak op 31 januari jl. heb ik de vragen nogmaals doorgeleid naar de Curaçaose regering, met een dringend verzoek deze te beantwoorden. Dit heb ik de Kamer ook medegedeeld in de beantwoording van de Kamervragen van het lid Van Raak op 20 maart 2018. Tot op heden heb ik hier geen reactie op ontvangen. Ik heb vandaag opnieuw gerappelleerd bij de minister-president van Curaçao die mij heeft toegezegd binnen enkele weken met een antwoord te komen. De Curaçaose regering heeft

het voornemen de regulering van alle kansspelen bij de minister van Financiën onder te brengen, die ook de gaming control board in portefeuille heeft. Nadat ik het officiële antwoord heb ontvangen zal ik u nader informeren. Het staat de Kamer natuurlijk ook vrij om via de contacten in het kader van het Interparlementair Koninkrijksoverleg (IPKO) hier bij de Staten van Curaçao aandacht voor te vragen.

Vraag:

In de Tweede Kamer en op de BES vindt iedereen dat er een sociaal minimum moet komen. Waarom wordt het niet vastgesteld?

Antwoord:

Zoals de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in het Algemeen Overleg van 13 september jl. heeft aangegeven, laten de uitkomsten van het onderzoek van Regioplan naar een sociaal minimum zich niet één op één vertalen in een sociaal minimum waar uitkeringen en het wettelijk minimum loon aan zijn gerelateerd. Het gaat om een ijkpunt voor bestaanszekerheid, dat niet alleen via de inkomenskant maar ook via de kostenkant in beweging is. Dat ijkpunt kan wijzigen als bepaalde kostenposten in de toekomst hoger of lager worden. Het kabinet onderneemt actie om te zorgen dat de inkomsten hoger worden en de uitgaven lager. Deze lijn van het kabinet wordt door een meerderheid van uw Kamer gesteund.

Ik wijs er ook op dat een deel van het instrumentarium nog niet eerder is benut. Zo beziet de minister van BZK op dit moment de mogelijkheden voor een vorm van huurcompensatie in Caribisch Nederland. Ik wijs ook op de investeringen die het ministerie van SZW doet op het terrein van kinderopvang.

Tenslotte merk ik op dat het kabinet er naar streeft om op termijn een reëel toepasbaar sociaal minimum vast te stellen. In lijn met afgelopen week aangenomen motie Van der Graaf zal ik in de toegezegde rapportage in 2019 aangeven welke stappen nog moeten worden gezet om een norm voor het sociaal minimum te kunnen vaststellen. In 2020 vindt zoals afgesproken een evaluatie plaats op basis waarvan verdere stappen gezet kunnen worden.

Ik roep graag in herinnering wat de staatssecretaris van SZW in het VAO sociaal minimum van 26 september jl. in deze Kamer heeft gezegd, namelijk dat het kabinet bezig is met het uitvoeren van de motie Van Raak / Van Laar uit 2016.

Vraag:

In het kader van de vluchtelingencrisis op Curaçao, zegt Curaçao hulpverzoeken te hebben gedaan aan Nederland. Nederland weet hier echter niks van. Hoe kan dat? Wat gebeurt er in Venezuela met de vluchtelingen die worden teruggestuurd? Journalisten melden dat het slecht met deze mensen afloopt. Kent de staatssecretaris deze verhalen? Wat heeft minister Blok precies afgesproken toen de blokkade werd opgeheven? Kan de staatssecretaris uitsluiten dat het

terugsturen van vluchtelingen onderdeel uitmaakte van deze deal?

Antwoord:

Nederland, Aruba en Curaçao onderhouden, zowel op ambtelijk als politiek niveau, nauwe contacten op het terrein van Venezuela. Zo is op ambtelijk niveau zeker elke twee weken contact tussen diverse diensten van Nederland, Aruba en Curaçao. Tot op heden heeft Curaçao twee officiële verzoeken om ondersteuning gedaan. Het ene verzoek zag op financiële ondersteuning voor de verbetering van detentiefaciliteiten voor vreemdelingen. En begrijpelijk heeft Curaçao aandacht gevraagd voor een eventuele situatie die ze zelf niet aan zouden kunnen. In het kader van het eerstgenoemde verzoek heeft Nederland in april een financiële bijdrage van 132.000 euro toegezegd voor het creëren van adequate detentiefaciliteiten voor vreemdelingen. Dit heeft begin september geleid tot een verzoek van Curaçao om de toegezegde financiële bijdrage betaalbaar te stellen. Curaçao dient hier nog wel een concreet voorstel voor in te dienen dat in lijn is met internationale normen voor vreemdelingendetentie. Daarnaast heeft het ministerie van JenV op verzoek van de minister van Justitie van Curaçao in augustus jl. technische bijstand geleverd aan Curaçao gericht op het optimaliseren van de procedures op het terrein van migratie, waaronder de aanvraagprocedure om bescherming (Artikel 3 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) procedure).

Het migratiebeleid betreft een landsaangelegenheid. Alle landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden zijn gebonden aan het EVRM. Dit betekent onder meer dat uitzetting niet is toegestaan indien die uitzetting reëel risico op foltering, onmenselijke of inhumane behandeling met zich mee zou brengen. Op basis van individuele toetsing moet worden beoordeeld of er sprake is van een voormeld risico. Het Nederlands kabinet acht het van belang dat deze procedure in alle landen op een zorgvuldige wijze wordt uitgevoerd en dat de internationale verdragsverplichtingen in het kader van EVRM worden nagekomen.

Het bezoek van minister Blok van Buitenlandse Zaken aan Venezuela op 7 april jl. stond in het teken van het heropenen van de grenzen. Er zijn afspraken gemaakt op het gebied van douanesamenwerking en smokkelproblematiek. In werkgroepen waarin onder andere de Douanes uit de landen deelnemen, worden deze afspraken momenteel verder uitgewerkt. Het terugsturen van mensen was geen onderdeel van de tekst van het akkoord dat op 7 april 2018 is gesloten.

Vragen van het lid Diertens, A.E. (D66)

Vraag:

Is het voornemen om een jobcenter op te zetten vergelijkbaar met het aanbod in deze arbeidsregio's en wat is hiervoor de planning?

Antwoord:

De plannen voor een jobcenter worden momenteel door de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in overleg met het openbaar lichaam Bonaire uitgewerkt. Onderwerp van gesprek is onder meer welke taken wel en niet in het jobcenter worden ondergebracht. Ik kan daar dus nog niet concreet over zijn, maar het is duidelijk dat het gaat om het zo goed mogelijk bedienen van de

arbeidsmarkt en het optimaliseren van het bij elkaar brengen van vraag en aanbod. De aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt is hierbij een belangrijk element. Ook de planning is nog onderwerp van gesprek. De middelen uit de regio envelop voor een jobcenter zijn gekoppeld aan goed bestuur en goed financieel beheer. Met het bestuurscollege van Bonaire ben ik in gesprek over een te sluiten bestuursakkoord.

Vraag:

Gaan we per 1 januari 2019 zien dat het verlagen van de werkgeverslasten resulteert in een stijging van het minimumloon in de BES?

Antwoord:

De aankondiging in de Troonrede dat de werkgeverslasten in Caribisch Nederland met 5% worden verlaagd en het wettelijk minimumloon met 5% wordt verhoogd, gaat inderdaad in per 1 januari 2019. Dit vindt plaats bij ministeriële regeling.

Vraag:

Wil de staatssecretaris samen met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) partijen bijeen brengen om ook op de eilanden tot een preventieakkoord te komen ten aanzien van een gezonde leefstijl op de eilanden?

Antwoord:

Voor de huidige kabinetsperiode heeft VWS voor Caribisch Nederland €1 mln. beschikbaar voor het sport- en preventieakkoord. Staatssecretaris Blokhuis is voornemens dit akkoord met de openbare lichamen en de maatschappelijke organisaties in het eerste kwartaal van 2019 te sluiten. Het betreft onder meer gezonde maaltijden op school, buurtsportcoaches, opknappen sportfaciliteiten en gymonderwijs.

Vraag:

Waarom vindt de staatssecretaris het niet nodig om een brede evaluatie uit te voeren naar het financieel beheer op Aruba, Curaçao en Sint Maarten?

Antwoord:

Het financieel toezicht op Aruba, Curaçao en Sint Maarten is reeds geregeld in de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) en Landsverordening Aruba Financieel Toezicht (LAft). De doelstelling van de Rft en LAft zijn duurzame overheidsfinanciën. Het toezicht door de Rijksministerraad vormt hierbij het sluitstuk. De basis is goed financieel beheer en het nemen van de eigen verantwoordelijkheid hierin door de landen zelf.

De Rft bevat in artikel 33 een bepaling die voorziet in een periodieke evaluatie of Curaçao en Sint Maarten structureel aan de normen van Rft voldoen. In 2018 zal voor de tweede keer een evaluatie plaatsvinden, waarbij beoordeeld wordt of het toezicht zoals bepaald in de Rft zal worden voortgezet. Tevens kan de evaluatiecommissie aanbevelingen doen aan het desbetreffende land over

maatregelen die bevorderen dat het aan de normen kan voldoen.

Het toezicht ten aanzien van Aruba is pas sinds 2015 van toepassing en bevat begrotingsnormen voor de jaren 2015 tot en met 2018. Tegelijkertijd is de stand van de staatsschuld van Aruba zeer zorgelijk. Ik ben momenteel met Aruba in gesprek over het verlengen van het toezicht en een nieuw normenkader.

Vraag:

Welke mogelijkheden ziet de staatssecretaris om de eilanden te betrekken bij het halen van klimaatdoelstellingen en in hoeverre worden zij nu meegenomen bij de onderhandelingen? Wordt de CO₂-uitstoot bijgehouden?

Antwoord:

In Caribisch Nederland wordt geïnvesteerd in duurzame energie, primair om de afhankelijkheid van fossiel brandstoffen te verkleinen, maar ook in het kader van zogenaamde klimaatmitigatie. Zo is op Sint Eustatius door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor € 15 mln. in zonne-energie geïnvesteerd, waarmee het eiland overdag bijna 100% duurzame elektriciteit genereert. Ook op Saba wordt momenteel een groot zonnepark gebouwd. Op Bonaire wordt al 10 jaar gemiddeld 35% van de elektriciteit middels windenergie opgewekt. Een andere maatregel in het kader van klimaatmitigatie is het tegengaan van verdere ontbossing en erosie door het vangen van loslopende dieren (m.n. geiten) en het herplanten van bomen.

Uw vraag over het betrekken van de eilanden bij het halen van de klimaatdoelstellingen en hen meenemen in de onderhandelingen, alsmede uw vraag over het bijhouden van de CO₂-uitstoot, geleid ik door naar de minister van EZK.

Vragen van het lid Graaf, mw. S. van der (CU)

Vraag:

Een aantal jaren geleden heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen en de regering gevraagd of een onafhankelijk onderzoek ingesteld kan worden naar de aard en omvang van mensenhandel, gedwongen prostitutie en seksueel misbruik in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Wat is gedaan met deze oproep van de Tweede Kamer? Is de aard en omvang van deze problematiek goed in beeld? Zo nee, is de staatssecretaris dan bereid alsnog onderzoek te doen?

Antwoord:

Door mijn voorganger is op 24 februari 2015 in een brief aan uw Kamer (Vergaderjaar 2014–2015, 28 638, nr. 130) kenbaar gemaakt dat de mogelijkheid tot een onafhankelijk onderzoek besproken is in het Justitieel Vierpartijen Overleg (JVO) van januari 2015. De vier Landen in dit overleg concludeerden destijds dat een dergelijk onderzoek niet direct noodzakelijk werd geacht. Wel is er in juni 2015 een Memorandum of Understanding (MoU) mensenhandel en

mensensmokkel getekend door de toenmalige ministers van Justitie. Het doel van dit MoU is de samenwerking tussen de Landen te intensiveren en om gezamenlijk prioriteit te geven aan de bestrijding van mensenhandel. De aard en omvang van deze problematiek wordt vanuit verschillende invalshoeken goed in beeld gebracht. Zo is in het MoU opgenomen dat de Landen op reguliere wijze criminaliteitsbeeldanalyses opstellen. Eveneens verzamelen de Landen jaarlijks opsporings- en vervolgingscijfers in het kader van mensenhandel en mensensmokkel en worden in alle Landen vier keer per jaar multidisciplinaire controles in de betreffende risicosectoren uitgevoerd.

Vragen van het lid Bisschop, R. (SGP)

Vraag:

Wat betekent het bestaan van de integriteitskamer in de politieke praktijk? Hoe gaat dat dan functioneren? Hoe monitoren we dat? Hoe borgen we dat en in het bijzonder in het bestuur van Sint Maarten zelf?

Antwoord:

De Integriteitskamer is een landsorgaan van Sint Maarten en gaat onafhankelijk functioneren van de regering van Sint Maarten en geeft in ieder geval advies of doet een voorstel over het beleid ter algemene integriteitsbevordering.

De Integriteitskamer doet onderzoek naar vermoedens van mistanden naar aanleiding van een melding of op eigen initiatief. Naar aanleiding van voormeld onderzoek kan de Integriteitskamer een bindend advies geven aan het bestuursorgaan waarbinnen de vermoedelijke misstand heeft plaatsgevonden. Het bestuursorgaan dient schriftelijk aan de Integriteitskamer te melden hoe opvolging wordt gegeven aan het bindend advies. Van een bindend advies kan door het betreffende bestuursorgaan alleen met een deugdelijke motivering worden afgeweken. Op grond van de Landsverordening Integriteitskamer dient de Integriteitskamer jaarlijks verslag te doen van diens werkzaamheden aan de Raad van Ministers van het Koninkrijk.

Vraag:

Wat is er in de afgelopen drie maanden verbeterd aan de gevangenis op Sint Maarten? (Sinds het laatste rapport van de voortgangscommissie van mei dit jaar.) Welke mogelijkheid ziet de staatssecretaris om Nederlandse cellen te gebruiken voor opsluiting van criminelen uit Sint Maarten totdat het herstel heeft plaatsgevonden?

Antwoord:

In de meest urgente fase vlak na de orkaan heb ik middelen ter beschikking gesteld voor tijdelijke plaatsing van gedetineerden in Nederland en Curaçao, beveiliging en herstel van de buitenmuur en expertise beschikbaar gesteld voor het opstellen van een Plan van Aanpak voor de (middel)lange termijn van de gevangenis. In het kader van de bijstand die Nederland verleent aan Sint

Maarten, zijn afspraken gemaakt dat Sint Maarten een aantal maatregelen neemt die leiden tot een verbetering van de detentiesituatie. Op basis van de informatie die mij is verstrekt door de verantwoordelijke minister van Justitie van Sint Maarten, dhr. De Weever, moet ik constateren dat Sint Maarten tot dusverre onvoldoende en te langzaam stappen heeft gezet om de detentiesituatie te verbeteren. Sint Maarten is zelf verantwoordelijk voor een goed functionerend detentiesysteem. Dit geldt dus ook voor haar gedetineerden. In het belang van de rechtsgang, de re-integratie en dat burgers en de samenleving zien dat misdrijven worden bestraft, is het uitgangspunt dat gedetineerden hun straf op Sint Maarten uitzitten. De landen hebben onderling afspraken gemaakt om tijdelijk detentiecapaciteit ter beschikking te stellen in individuele gevallen indien mogelijk. Omdat plaatsing buiten Sint Maarten de uitzondering zou moeten zijn wordt pas ingestemd met tijdelijke plaatsing in Nederland indien de veiligheid van de gedetineerde of samenleving in het geding is, er sprake is van medische redenen en plaatsing in de regio niet mogelijk is.

Op dit moment worden inrichtingen in Nederland gesloten. Daarmee wordt de beschikbare capaciteit in balans gebracht met de behoefte. Dat wil echter niet zeggen dat sprake is van een overschot aan direct inzetbare operationele capaciteit, want op dit moment is er al te kort aan personeel.

Vragen van het lid Kuzu, T. (DENK)

Vraag:

Is de staatssecretaris bereid de eilanden een stem te geven bij de benoeming van de Rijksvertegenwoordiger?

Antwoord:

Over de benoeming van de Rijksvertegenwoordiger is in de WolBES het volgende opgenomen (artikel 188 WolBES). De Rijksvertegenwoordiger wordt bij Koninklijk Besluit op voordracht van onze Minister benoemd. Voordat een voordracht voor benoeming wordt gedaan, wint de verantwoordelijk bewindspersoon over de voor te dragen persoon, het gevoel in van de bestuurscolleges van de openbare lichamen (artikel 188, lid 3 WolBES).

Er is voorlichting gevraagd aan de Raad van State over het versterken van de coördinatie in bede zin. Het voorlichtingsverzoek ziet ook op de rol en de positie van de Rijksvertegenwoordiger. Zodra ik dit advies heb ontvangen, zal het kabinet hierover een standpunt bepalen en uw Kamer informeren.

Vraag:

Hoe zit het met de koopkracht op Bonaire, Sint Eustatius en Saba? Weet de regering hoe de koopkracht zich daar ontwikkelt?

Antwoord:

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) publiceert jaarlijks over de koopkrachtontwikkeling in Caribisch Nederland. Sinds 2012 is de koopkracht jaarlijks gestegen. Bij de meest recente publicatie bleek dat de doorsnee koopkracht van de bevolking op Caribisch Nederland in 2016 opnieuw is gestegen (zie onderstaande tabel van CBS).

Vraag:

Is de regering bereid het Centraal Planbureau (CPB) te vragen om koopkrachtmodellen te ontwikkelen voor de eilanden?

Antwoord:

Om koopkrachtmodellen te kunnen maken zijn er betrouwbare ramingen nodig. Het gaat dan met name om de contractloonontwikkeling en inflatieramingen. Deze informatie is voor Caribisch Nederland niet voorhanden, ook niet bij het CPB. Deze beperking in de beschikbare informatie is een gegeven. Ik zie daar op korte termijn ook geen mogelijkheid toe, maar ik zal uw inbreng als signaal wel meegeven aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Daar ligt primair de verantwoordelijkheid als het gaat om koopkracht. Hierbij moet wel worden gewogen in hoeverre het zinvol is om een koopkrachtmodel te ontwikkelen voor bijvoorbeeld een klein eiland als Saba met 2000 inwoners.

Vraag:

Wil de staatssecretaris erkennen dat het slavernijverleden een zwarte bladzijde uit onze geschiedenis is en formeel en onomwonden excuses daarvoor aanbieden?

Antwoord:

Het kabinet betreurt ten eerste de gebeurtenissen ten tijde van het slavernijverleden. Het is een zwarte bladzijde uit onze geschiedenis en ik wijs erop dat voorgaande kabinetten diepe spijt en berouw hebben betuigd. Dit kabinet neemt diezelfde positie in. Ik denk dat hiermee op een oprechte manier blijkt wordt gegeven van de menselijke betrokkenheid en diepe droefenis over het leed dat anderen is aangedaan. Het is een onderwerp wat passende aandacht verdient. Het kabinet kiest hierbij zijn eigen woorden.

Vraag:

Kan de staatssecretaris in overleg treden met de BES-eilanden en het college voor de rechten van de mens, zodat ook inwoners van de BES-eilanden aanspraak kunnen doen op de wet gelijke behandeling en hun beklag kunnen doen bij het college voor gelijke rechten van de mens.

Antwoord:

De minister van BZK heeft de Kamer per brief geïnformeerd over de kabinetsreactie op de Evaluatie Wet College voor de Rechten van de Mens (Wet CRM) (Vergaderjaar 2017–2018, 34 338, nr. 3). Hierin stelt zij dat ze in samenwerking met de openbare lichamen en de ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de minister voor Rechtsbescherming een verkenning laat uitvoeren naar de vraag wat er voor nodig zou zijn om de gelijkebehandelingswetgeving en hoofdstuk 2 van de Wet CRM (gefaseerd) van toepassing te verklaren voor de Caribische openbare lichamen.

Bij dat onderzoek zal onder meer de wenselijkheid van invoering op korte of langere termijn en de belasting die invoering van de wetgeving met zich brengt voor bestuur en burgers van de openbare lichamen, worden betrokken. Daarnaast kunnen inwoners van Caribisch Nederland op dit moment de gang naar de rechter maken als zij menen slachtoffer te zijn van ongelijke behandeling. Het discriminatieverbod in artikel 1 van de Grondwet, alsook diverse internationale verdragen, die zien op het verbod op discriminatie, zijn in Caribisch Nederland onverkort van toepassing.

Vraag:

Steeds meer mensen leven in armoede en dat komt niet overeen met de belofte die in 2010 is gedaan, namelijk dat de eilandbewoners een binnen Nederland aanvaardbaar voorzieningenniveau zouden krijgen. Kan de staatssecretaris daar op reageren?

Antwoord:

Het kabinet neemt de armoedeproblematiek ter harte. Ik verwijs naar het onderzoek van Regioplan, de kabinetsreactie hierop en het algemeen overleg met uw Kamer van 13 september jl..

Het kabinet zet in op een gelijkwaardig voorzieningenniveau dat past binnen de specifieke context van Caribisch Nederland. Dit betekent dat de burgers in Caribisch Nederland op een passend voorzieningenniveau mogen rekenen. Daar wordt aan gewerkt.